

A-POSTTIDNING

Vid obeställbarhet, returnera till
SAC, Box 6507, 113 83 STOCKHOLM

ADRESSUPPDATERING. KUNDNUMMER 110454600

Vid definitiv avflyttning eller felaktig adress sänds försändelsen vidare
till nya adressen. Rapportkort med nya adressen sänds till Postkontoret
110 19 STOCKHOLM

Känner du någon som visat

CIVILKURAGE PÅ JOBBET?

**Nominera till Civilkuragepriset
2016 senast 12 september**

I oktober varje år delar SAC ut Civilkuragepriset till en person som på sin arbetsplats visat personligt mod och civilkurage i motståndet mot orättvisor och missförhållanden. Priset instiftades till minne av den fackliga aktivisten Björn Söderberg som blev mördad av nazister för sitt fackliga engagemang. Alla fackligt organiserade personer, verksamma och bosatta i Sverige, kan nominera.

Om du vill nominera en modig vän eller arbetskamrat, skicka ett mail till sekretariatet@sac.se. Personen måste inte vara medlem i SAC.

SYNDIKALISTEN

Medlemstidning för SAC - Sveriges Arbetares Centralorganisation ♦ Nummer 4 ♦ Augusti 2016 ♦ Årgång 96

4/2016

Tre nya driftsektioner
Storkonflikt i skärgården

Visstid och näringsliv i Almedalen

Ånedinkonflikten blir dokumentärfilm

Juridikspecial:
Så har arbetsrätten
tjänat kapitalet

Foto: Fanny Hökby

Sveriges arbetares arbetslöshetskassa, SAAK, är SAC:s a-kassa. Staten är stenhård i sin reglering av kassorna, men på SAAK gör man vad man kan för att hjälpa sina medlemmar att undvika fallgroparna. Trots en tuffare arbetsmarknad är få unga anslutna till en a-kassa – något som SAAK vill kunna ändra på.

Tillsammans mot byråkratin

– Så här jobbar vår a-kassa

”Det kan inte vara lätt jobba på Arbetsförmedlingen när det är så där”, konstaterar a-kassehandläggarna den här fredagsmorgonen i augusti. De har ett ärende igång med en medlem som kanske inte kommer beviljas någon arbetslöshetsersättning, och Michael Ribbenhag, föreståndare på SAAK, försöker diskutera saken med en stressad handläggare på Arbetsförmedlingen över telefon.

– Nu var det bara 30 minuters väntetid så då får man ju passa på, säger han och sätter sig vid bordet efter att samtalet är avslutat. Varje fredag är det gemensam frukost på SAAK och nu är nästan alla tillbaka från semestern.

Det handlar om människors försörjning – en hel tillvaro kan slås i spillror om man blir arbetslös. Och att beviljas arbetslöshetsersättning kan ibland hänga på en skör tråd, det vet man på SAAK och här handlar det om att göra vad man kan för att öka medlemmarnas chanser att bli beviljade ersättning. Reglerna är hårda och ett litet misstag kan stå en dyrt.

– Det finns inte mycket utrymme att tolka reglerna men man kan välja hur hjälpsam man vill vara. Hur mycket man informerar och hur bra man bemöter medlemmarna, säger Carina Isaksson som är handläggare.

Carina Isaksson började jobba på SAAK 1997 och idag är det hon och de andra två handläggarna, Lotta Weissman och Mari Kindahl, som beslutar om ersättning, registrerar kassakorten, svarar i telefon och tar emot besökare. Anders Sandström är ekonomiansvarig och Michael Ribbenhag är föreståndare och allmän allt-i-allo.

– Det mest givande är först och främst är att det är ett så bra gäng som jobbar här. Jag känner mig lyckligt lottad som har så varierande arbetsuppgifter, antagligen mer än om jag varit på en större a-kassa, säger han.

Michael har hand om avgiftshantering, in-träden och utträden, skuldhantering, posten och allmänt vaktmästeri. Dessutom går han regelbundet på möten med andra a-kassor. Han har inte lika mycket medlemskontakt

som de andra, däremot är det han som har hand om överprövningar och får ta samtalen med de som är upprörda och ”vill prata med chefen”.

– Men generellt är det väldigt få otrevliga samtal, det känns skönt, säger han.

STOR OKUNSKAP DRABBAR UNGA

Det kommer en del besökare upp till SAAK:s kontor i SAC-huset också, men det är nog

Carina Isaksson, handläggare.

inte så många som vet att man kan göra det, tror Carina.

– Det är trevligt, vi öppnar alltid när vi är på plats och inte har telefontid, säger hon.

Många av de som väljer att komma dit och ringa på dörren är medlemmar och blivande medlemmar som inte pratar så bra svenska. Det är lättare för dem att prata ansikte mot ansikte istället för över telefon, tror Carina. Hon berättar också att förvirringen och okunskapen om a-kassan kan vara stor, både hos svensk- och utrikesfödda. Många tror helt enkelt att a-kassan är en välfärdsinstitution, en myndighet, och att SAAK är A-kassan med stort A. Det kan bero på namnet, gissar de: Sveriges Arbetares Arbetslöshetskassa kan säkert låta ganska myndighetsaktigt i många öron, och den stora okunskapen om hur a-kassasystemet fungerar beror antagligen på hur samhället

i stort har utvecklats. Ungdomar som ska ut i arbetslivet vet helt enkelt inte skillnaden mellan fack och a-kassa och att de aktivt måste gå med och betala en avgift för att få skydd om de en gång blir arbetslösa.

– Förut var det så självklart att man skulle vara med i både fack och a-kassa. De senaste tio åren har det slagits sönder, säger Michael. Carina fortsätter:

– Det är svårt att komma in på arbetsmarknaden idag och det är mer osäkra anställningar – man tänker inte omedelbart att man ska gå med i a-kassan längre...

– Och försäkringsvillkoren är förstås sämre idag, fyller Michael i.

De båda frågar sig hur man ska täppa till kunskapsglappet hos allmänheten. De har gjort lite försök med marknadsföring för SAAK, men det är hårt reglerat hur man får göra. Till exempel får man inte lägga ut sina broschyrer på arbetsförmedlingen och a-kassor får inte lägga hur stor del av sina intäkter som helst på marknadsföring. Michael tror att många a-kassor delar samma problem men förstår också varför reglerna ser ut som de gör. Avgifterna som medlemmarna betalar in ska ju gå till arbetslöshetsersättning, inte PR-arbete.

Arbetslösheten i Sverige ligger idag på cirka 7,6 procent och tillsvidareanställningar blir allt ovanligare. Trots det är det färre och färre som är med i en a-kassa. På SAAK vet de inte riktigt vilka yrken som är vanligast bland deras medlemmar, däremot vet man att många är osäkert anställda. I SAAK får man nämligen gå med oavsett yrke, vilket betyder att man inte måste byta a-kassa när man börjar på ett nytt jobb. Dessutom är SAAK med sina 5 500 medlemmar mycket större än SAC (som för närvarande har cirka 3000 medlemmar), vilket betyder att det inte bara är syndikalister som går med. Michael tror att det kan bero på två saker: dels brukade LO hänvisa medlemmar, som bara ville gå med i a-kassa och inte själva facket, till SAAK förr och dels lockas folk till andra fackföreningar eftersom de ofta vill ha den inkomstförsäkring som många fack, men

"En del har missförstått vad a-kassan är för något och tror att det handlar om välgörenhet där skattebetalarna försörjer dem som saknar arbete. Arbetslöshetsförsäkringen är ett självfinansierat system dit varje löntagare avstår lön till försörjning vid arbetslöshet. Det regeringen nu vill göra är att gå in och ta flera miljarder ur en försäkring vi alla betalat in till, för att ha råd att sänka skatten för det fåtal som har förmögenhet".

Så inleddes en debattartikel skriven av SAC i Aftonbladet den 2 november 2006. Den nyvalda Alliansregeringens arbetslöshetsavgift infördes med raketfart. Från valsegern i september 2006 implementerades den redan i januari 2007 och det blev svårt för a-kassorna att hinna ställa om sina rutiner.

inte SAC, har. Från en a-kassa kan du nämligen bara få ersättning på upp till 80% av 25 025 kronor, även om din lön är högre, men med en inkomstförsäkring kan du få upp till 80% av en mycket högre lön.

– Bara att det finns en marknad för tilläggsförsäkringar gillar jag inte. Det visar att systemet med a-kassan är urholkat, säger Mikael. Det ska inte behövas i ett samhälle, tycker han.

DEN STORA STREJKEN

Ett stort bakslag för SAAK och andra a-kassor var när Alliansregeringen införde arbetslöshetsavgiften 2007. Den innebar i stora drag att a-kassor med många arbetslösa medlemmar åkte på att betala högre avgifter till staten, vilket gjorde att a-kassorna var tvungna att höja sina avgifter drastiskt, vissa med flera hundra kronor i månaden.

2005 var nästan fyra miljoner svenskar med i en a-kassa, efter reformen 2007-2008 gick en dryg halv miljon ur. Regeringen hade däremot fått in 11 miljarder nya kronor till stadskassan och många menar att de införde avgiften i syfte att finansiera jobbskatteavdragen. SAC och andra fack och politiska grupper protesterade ljudligt mot reformen, bland annat genom att utlysa politisk strejk.

För SAAK slog reformen hårt eftersom de vid tidpunkten hade många arbetslösa medlemmar. Medlemsavgiften gick upp till 400 kronor och det blev näst intill omöjligt att beräkna kostnaderna framåt, berättar Michael.

– Många gick över till andra, billigare a-kassor och det förstärker jag. Det finns inte mycket man kan säga för att övertyga någon att stanna kvar i en dyrare a-kassa, säger han.

Av 12 000 medlemmar gick ungefär hälften ur och SAAK blev med sin försämrade

EN KONTROVERSIELL START

SAC:s grundande av SAAK 1954 var långt ifrån okomplicerat. Det ledde till häftiga diskussioner om huruvida en rörelse sprungen ur anarkismen verkligen skulle ha en verksamhet som så kraftigt reglerades av staten. På ett internationellt plan ledde det till splittringar mellan de som ansåg det vara okej att skapa en kassa för inbördes hjälp och de som såg det som ett samarbete med staten. Resultatet syns än idag då relationerna med några av SAC:s tidigare systerorganisationer är kyliga.

”Bara att det finns en marknad för tilläggsförsäkringar gillar jag inte. Det visar att systemet med a-kassan är urholkat. Det ska inte behövas”

Michael Ribbenhag, föreståndare.

ekonomi tvunget att säga upp personal. Idag är deras ekonomi helt okej, men bilden av den dyra a-kassan hänger kvar trots att den idag ligger på det normalhögsta 135 kronor. Medlemsantalet ligger nu runt 5 500 med ett visst tapp på grund av att äldre medlemmar går i pension. Det behövs med andra ord sätt att nå nya potentiella medlemmar och just nu är arbetet med att ta fram en ny grafisk profil och hemsida igång. Runt frukostbordet diskuterar man om man borde hålla på det klassiskt syndikalistiska svart-röda konceptet, eller om man ska pröva något nytt med orange och turkos.

– Vi tycker nog rött och svart! Det känns som man vill behålla kopplingen till SAC, säger Carina, men lägger till att en annan färg förstas också kan vara kul.

Kopplingen till SAC finns förstas eftersom det var SAC som grundade den 1954. Däremot är a-kassan idag skild från facket och så starkt reglerad av staten att man inte kan tala om ”en syndikalistisk a-kassa”. Något sådant utrymme för ideologi finns helt enkelt inte. Rent finansiellt är principen sådan att medlemsavgifterna ska finansiera hela verksamheten men det är få som vet att a-kassorna till allra största del är självfinansierade. En del av intäkterna går till staten: 70 av de 135 kronorna. Själva ersättningsreglerna är också samma för alla a-kassor: för att beviljas ersättning ska den arbetslösa medlemmen varje månad rapportera till Arbetsförmedlingen att denne sökt jobb. Gör man inte det måste man ha ett godtagbart skäl, annars blir det inga pengar. Men vad är ett godtagbart skäl? Sanningen är att det inte är glasklart.

Eftersom regeln är rätt ny finns ingen prövad praxis och Carina tror att Arbetsförmedlingens bedömningar nog skiljer sig mycket beroende på handläggare. Likväl så är det Arbetsförmedlingen som har sista ordet och det är svårt att påverka deras beslut. Det man kan göra är att välja hur mycket man vill anstränga sig för att hjälpa medlemmarna att göra rätt. Det är det Carina tycker är det mest givande med sitt jobb.

– Det är att hjälpa medlemmarna, även när det inte går vägen. Då kan man i alla fall hjälpa dem att förstå varför de inte fick någon ersättning – varför besluten blev som de blev. En del blir väldigt arga och bittra, men om de förstärker reglerna kan de gå vidare, förklarar hon.

Trots allt detta är det tilltalande att SAAK ändå är en sant medlemsstyrd förening, tycker Michael. Alla medlemmar får nominera och rösta fram ombud, som i sin tur väljer stämman. Däremot är det rätt få som faktiskt röstar, tillägger han.

– De flesta känner ju inte ombuden personligen och då känns det väl konstigt att rösta på en person som man inte vet vem det är, säger Carina.

Fredagsfrukosten är slut och arbetet kallar. Snart drar hösten igång på riktigt och nästa vecka är det möte med formgivarna som skissar på den nya grafiska profilen. Resultatet får vi förhoppningsvis se senare i höst.

Fanny Hökby
Informationsorganisatör

Låt ARBETAREN

följa med dig hem!

Prenumerera på **SAC:s egen nyhetstidning**
– helår för 588 kronor eller prova på-pren,
3 månader, för 147 kronor!

Gå in och fyll i formuläret på www.arbetaren.se/prenumerera
– eller fyll i och posta blanketten nedan. Ge gärna bort som gåva!

GÄLLER TILL OCH MED 1/11 2016

LÄNGD: ☐ Helår (588 kr) ☐ 3 månader (147 kr)		Höst 2016 PORTO BETALT om du använder adressen nedan ARBETAREN SVARSPÖST 110454700 110 19 Stockholm
Tidningen ska gå till: Namn Adress Postadress Telefon E-postadress	Det är jag som betalar (om ej samma person) Namn Adress Postadress Telefon E-postadress	

Rapport från Centralkommittén

Centralkommittén har gjort sitt bästa för att hålla möten under sommaren, men då flera inte kunde närvara på junimötet omvandlades det till ett arbetsmöte. Julimötet var tänkt att hållas per telefon men det fick ställas in på grund av tekniska problem. Beslut har istället tagits i omröstningar per e-post, bland annat röstade man bifall till:

- Att SAC:s studieorganisatör Tommy Sundvall ska trycka upp nytt studiematerial. Det kommer bli en folder för den som är eller funderar på att bli skyddsombud på sin arbetsplats. Där kommer finnas praktisk information och saker som är bra att tänka på. Den andra foldern kommer heta Studieskolan och bestå av texter som i våras publicerades i Syndikalisterna. Studieskolan riktar sig till den som är studieorganisatör eller är intresserad av att hålla studier i sin LS. Den går igenom hur man planerar, genomför och utvärderar en kurs. Dessutom innehåller den ett extra avsnitt om rollen som Studieorganisatör och vad det innebär att ha den viktiga rollen i sin LS.
- Att tillsätta vikariat för att få bukt med underbemanningen som för närvarande råder på sekretariatet. Vi saknar fortfarande en generalsekreterare och en facklig samordnare och detta drabbar både enskilda medlemmar och LS. Både för att den juridiska kompetensen är viktig för oss som fackförening, men också för att vi ska få ett ansikte utåt och börja ta initiativ för att synas i media igen.

Lösningen är förstås tillfällig – tanken är ju att posterna ska fyllas med två förtroendevalda som LS röstar fram – men under tiden vill CK göra vad de kan för att organisationen ska fortsätta fungera som vanligt. Tjänsterna som ska tillsättas är:

- Ett vikariat på 10 % under sex månader för att arbeta med SAC:s branschkonferenser.
- Ett vikariat på 10% under sex månader för att arbeta med SAC:s kvinnokonferens.
- Ett vikariat på 20% under sex månader för att arbeta med SAC:s utåtriktade informationsarbete (sociala medier, debatt, m.m.).
- Ett vikariat på 10% under sex månader för att understödja rättsskommittén.
- Ett vikariat på 10% under sex månader för att ge LS stöd med arbetsrättslig rådgivning.

Valberedningen kommer inom kort börja jobba med att hitta lämpliga kandidater. Om du är intresserad av någon utav tjänsterna, vill tipsa om en kamrat eller har frågor kan du så klart redan nu kontakta valberedningen på valberedningen@sac.se. Mer information kommer gå ut på webben och via bland annat nyhetsbrev till alla LS. Nästa CK-möte går av stapeln den 28 augusti och därefter den 25 september.

Centralkommittén genom Fanny Hökby